

tusa, magatartása, s az a — jobb szó híján — önpusztítónak nevezhető életvitel, mely sajnos már jóval az általam ismert korszaka előtt jellemezte őt. Tudni lehetett, hogy nem lesz hosszú életű. Mégis nehéz elfogadni, hogy egy ekkora tehetségű író életműve ezzel a néhány könyvvel végérvényesen lezárult. Ugyanakkor én máig nem tudok szabadulni attól a gondolattól — noha rettenetesen sajnáltam, s gyászoltam magamban sokáig —, hogy nem nagyon volt meg az írói újjászületés lehetősége abban a leromlott szervezetű Hajnóczyban, akit az utolsó találkozások alatt láttam. Így hát, minden fájdalمام ellenére is, látok valami elkerülhetetlen, végzetszerű beteljesültséget az ő rövid életében és szűkre szabott életművében. Az egylényegűség teljességét, a következetes sors ördögi tökéletességét... Egy normális civilizációs igények szerint élő emberre — főleg, ha művész — általában megszegyenítően hat az olyan sors, amilyen a Hajnóczyé volt. Hogy valaki képes legyen egyetlen dolgra szánni magát, és arra az egyre használni el életereje minden cseppjét, megszegyeníti az óvatost, a mértékletest. Valójában a szélsőség a zsenialitás velejárója. Nyilván ezért is van, hogy az ilyen végletes művészi pálya köré utólag valamilyen mítosz szövődik, s ez ki is jár neki, hiszen az ilyen művész ténylegesen belehal abba, amitől mi csupán szenvedünk. Ugyanakkor persze azt is tudni kell, hogy ezek a dolgok csak nagyon kevéssé múlnak erkölcsi választásokon. A moralitás valójában a választásnál kezdődik, amikor az ember a lehetőségei (vagy a gátjai) között választ. Én úgy érzem, hogy Hajnóczy esetében igazából nem választásról van szó. Az ő életpályájában inkább egyfajta tragikus iránultságú eleve elrendelés mutatkozott meg.

(Az interjúk hangfelvétele a Petőfi Irodalmi Múzeum Hangtárában található.)

SZÉCSI ANDRÁS: GYIMESI HÁZAK